

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Türkiye'de yaşam hakkı ihlalleri çeşitli nedenlerle çok yaygın bir şekilde yaşanmaktadır. Özellikle güvenlik güçlerinin kullandığı zırhlı araçların, silah ve mühimmatların neden olduğu yaşam kayıplarının ülke gündeminden hiç düşmediği bilinmektedir. Neredeyse her hafta bir çocuğun, çobanın, yurttaşın veya mültecinin, güvenlik güçlerince açılan ateş sonucu öldürüldüğü bir ülkede yaşıyoruz. Bu kapsamda Uğur Kaymaz, Ceylan Önkol, Ethem Sarısülük, Kemal Kurkut, Berkin Elvan gibi kamuoyuna yansıyan vakalar dışında yüzlerce yurttaşın öldürüldüğü bilinmektedir. İHD Urfa Şubesinin açıkladığı verilere göre; son 10 yılda kolluk güçleri tarafından yapılan saldırılar nedeniyle 228 çocuğun yaşamını yitirdiği ifade edilmektedir. Buna göre 2011-2021 yılları arasında, kolluk güçleri tarafından açılan ateş sonucunda 64 çocuk, toplumsal gösterilerde kolluk güçleri tarafından açılan ateş sonucunda 9 çocuk, toplumsal gösterilerde karşıt görüşlü gruplar arasında çıkan çatışma sonucunda 3 çocuk, bombalı saldırılar sonucunda 62 çocuk, silahlı çatışmanın ortasında kalma sonucunda 33 çocuk, mayın, serbest bırakılan patlayıcı sonucunda 39 çocuk, zırhlı araç çarpması sonucunda 18 çocuk olmak üzere toplamda 228 çocuk yaşamını kaybetmiştir.

21 Mart 2023 tarihinde Licê ilçesinde bir arkadaşıyla evine dönerken 4 polis tarafından durdurulan 14 yaşındaki Y.D'nin "tenha bir yere götürülüp darp edildiği, Türk olduğu söylemeye zorlanan çocuk, işkence edildikten sonra ağzı, elleri ve ayakları bağlı bir şekilde dere bataklığına atıldığı, Türk olduğu söylenmeye zorlandığı, "Kürtlere küfret, İstiklal Marşı'nı oku" denilerek darp edildiği, ağzı ve elleri bağlı bir şekilde dere kenarında bataklığa bırakılan çocuğun gece karanlığında bir köylü tarafından edildiği ve ailesine haber verilerek hastaneye kaldırıldığı, bir gözünü kaybetme riskinin olduğu, psikolojik açıdan rahatsızlık yaşadığı ve hastaneye kaldırılan çocuğun işkence gördüğünün raporlandığı, polislerin bu raporlamayı engellemeye çalıştığı" kamuoyuna yansımıştır. Yaşanan bu işkence hakkında açılan soruşturma kapsamında 5 polisin tutuklu yargılandığı ve görevden uzaklaştırıldığı kamuoyuna yansımış 2'si tekrar serbest bırakılmıştır. Bu işkenceci polislerin kamuda görev yapmaya devam etmesinin önüne geçilmeli ve tüm kolluk güçlerine temel insan hakları eğitimi verilmesi sağlanmalıdır. Halkın vergileri ile istihdam edilen kolluk gücünün bu şekilde halka saldırması ve işkence yapmasının her düzeyde sorumlusu olanlar hesap vermelidir.

Bu bağlamda;

- 1) 21 Mart 2023'de Lice ilçesinde 14 yaşındaki YD'ye işkence yapan polisler hakkında adli ve idari soruşturma yürütülmekte midir? Bu kapsamda işkenceci polislerin amirleri soruşturmaya dahil edilmiş midir?
- 2) 14 yaşındaki YD'nin işkenceye maruz kalmasında ihmal ve tedbirsizlikler nedeniyle Diyarbakır Valisi, İçişleri Bakanı ve Adalet Bakanı'nın görevden alınması planlanmakta mıdır?
- 3) 14 yaşındaki YD'nin işkenceye maruz kalması sürecinde işkencenin raporlanmasını engellemeye çalışan kolluk kuvvetleri hakkında yürütülen bir soruşturma mevcut mudur? İşkencenin tespiti ile ilgili adli tıp süreçlerinin kamuoyuna şeffaf bir şekilde aktarımı amacıyla adli tıp aşamalarına bağımsız bilim insanlarının dahil edilmesi amacıyla bir bilim kurulunun kurulması planlanmakta mıdır?
- 4) Türkiye'de polislerin işkenceci olduğu iddiası ile devam eden soruşturma sayısı kaçtır?
- 5) Türkiye'de 2002-2023 yılları arasında güvenlik güçlerinin ateşi, atış talimi ve kullandığı araçların çarpması veya işkencesi uygulaması sonucu yaşamını yitiren, yaralanan veya kalıcı/geçici engelli kalan sivil yurttaş sayısı kaçtır? Bu kişilerin yaş, cinsiyet ve il dağılımı nedir?
- 6) Türkiye'de kolluk güçlerinin işkence uygulamasını önlemek amacıyla hangi tedbirleri alacaksınız?
- 7) 14 yaşındaki YD'nin işkence görmesindeki ihmal ve tedbirsizlikler nedeniyle istifa etmeyi düşünüyor musunuz?